

Новини законодавства

Квітень 2019

інформація підготовлена юристом
юридичної компанії «Профіт-Лекс»
Поздняк Веронікою
тел. (057) 755 70 59
info@profit-lex.com.ua
www.profit-lex.com.ua

Податки

Мінфін: зміни до порядку повернення митних платежів

Наказом Міністерства фінансів № 80 від 22 лютого 2019 року, що набрав чинності 12 квітня 2019 року, затверджено зміни до Порядку повернення авансових платежів (передоплати) і помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів.

Згідно з новим IV розділом Порядку платник податків має право на повернення залишків коштів авансових платежів (передоплати) з депозитного рахунку 3734, відкритого в Казначействі.

Для повернення коштів авансових платежів (передоплати) платник податків подає до ДФС заяву у письмовому вигляді довільної форми, підписану платником податків та головним бухгалтером (за наявності), або за допомогою засобів електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, кваліфікованого електронного підпису відповідальних осіб.

Така заява може бути подана протягом 1095 днів з дня внесення авансових платежів (передоплати) на депозитний рахунок 3734 ДФС.

Мінфін: нові коди для сплати податків

26 квітня 2019 року набрав чинності наказ Міністерства фінансів № 104 від 11 березня 2019 року, яким затверджено зміни у додаток до Порядку заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів, затвердженого приказом Міністерства фінансів № 666 від 24 липня 2015.

Наказом оновлено перелік кодів видів сплати податків. Серед нового для платників податків, зокрема, добавлено новий код "058 Проведення взаєморозрахунків з погашення податкового боргу та/або розстрочених (відстрочених) грошових зобов'язань".

ДФСУ: чи є ТТН обов'язковою для підтвердження реальності господарської операції?

Державна фіскальна служба України в індивідуальній консультації № 1637/6/99-99-15-03-02-15/ППК від 17 квітня 2019 року розглянула звернення щодо обов'язкової наявності товаро-транспортної накладної для підтвердження реальності господарської операції та права на податковий кредит з ПДВ та повідомила наступне.

Визначальною ознакою господарської операції є те, що вона має спричинити реальні зміни майнового стану платника податків. З метою встановлення факту здійснення господарської операції та реальних змін майнового стану платника податків досліджуються в сукупності фізичні, технічні та технологічні

можливості платника податку (контрагента) до вчинення тих чи інших дій, що становлять зміст господарської операції (наявність кваліфікованого персоналу, основних фондів, у тому числі транспортних засобів для перевезення або виробництва, приміщень для зберігання товарів тощо, якщо такі умови необхідні для здійснення певної операції; можливість здійснення операцій з відповідною кількістю певного товару у відповідні строки з урахуванням терміну його придатності, наявність відповідних дозвільних документів, необхідних для ведення певного виду господарської діяльності тощо).

Товарно-транспортна накладна - єдиний для всіх учасників транспортного процесу юридичний документ, що призначений для списання товарно-матеріальних цінностей, обліку на шляху їх переміщення, оприбуткування, складського, оперативного та бухгалтерського обліку, а також для розрахунків за перевезення вантажу та обліку виконаної роботи.

Враховуючи викладене вище, складена у випадках, передбачених законодавством, товарно-транспортна накладна:

- підтверджує факт надання послуг з перевезення товарів;
- є одним із додаткових документальних свідчень реальності здійснення господарської операції з поставки товарів..

У разі отримання товару в інший спосіб для підтвердження факту реальності здійснення господарської операції у платника податків повинні бути наявні інші первинні документи, що свідчать про транспортування товару до місця призначення.

Що стосується права на податковий кредит, то суми ПДВ відносяться до складу податкового кредиту на підставі податкових накладних, складених і зареєстрованих в ЄРПН особою (платником ПДВ), яка постачає товари/послуги, на особу, якій постачаються такі товари/послуги, за умови, що така господарська операція мала місце або було здійснено перерахування авансу в рахунок оплати вартості товарів/послуг, постачання яких буде здійснено у майбутніх звітних (податкових) періодах.

ДФСУ: щодо уточнень за звітні податкові періоди, що передують переходу на МСФЗ

12 квітня 2019 року офіс великих платників податків Державної фіскальної служби в індивідуальній консультації № 1574/ІПК/28-10-27-01-11 розглянув питання щодо уточнення податкової декларації з податку на прибуток підприємства за звітні податкові періоди у зв'язку із переходом на Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі - МСФЗ).

ДФСУ повідомляє, що згідно пп. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Податкового кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Кодексу.

Різниці для коригування фінансового результату до оподаткування податком на прибуток регулюються розділом III та Перехідними положеннями Кодексу. При цьому кодексом не передбачено різниць для коригування фінансового результату до оподаткування, пов'язаних з переходом платника податку з національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку на МСФЗ.

Фінансова звітність, що складається та подається відповідно до пункту 46.2 ст. 46 Кодексу платниками податку на прибуток та неприбутковими підприємствами, установами та організаціями, є додатком до податкової декларації з податку на прибуток (звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації) та її невід'ємною частиною.

У разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 цього Кодексу) платник податків самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежену визначених цією статтею), то відповідно до п. 50.1 ст. 50 Кодексу він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо відповідні уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявлені.

Отже, уточнення за звітні податкові періоди, що передують переходу на МСФЗ, здійснюється платником у разі виявлення помилок, зокрема у фінансовій звітності, що призвели до заниження/завищення податкових зобов'язань з податку на прибуток.

Підприємцям

КМУ: зміни до Положення про митні декларації

Постановою Кабінету Міністрів № 344 від 24 квітня 2019 року внесені зміни до Положення про митні декларації.

Зокрема, Положення доповнено нормами, якими передбачено, що у разі коли місця митного контролю товарів, що ввезені трубопровідним транспортом або лініями електропередачі, у тому числі з метою транзиту через митну територію України, розташовані на тимчасово окупованій території України або переміщення на тимчасово окуповану територію України товарів трубопровідним транспортом або лініями електропередачі здійснено з території суміжної держави, на якій розташовані прилади обліку, оформлення додаткових декларацій на кількість товарів, переміщених на підконтрольну українській владі територію, здійснюється без надання актів приймання-передачі та на підставі довідки, наданої перевізником, що підтверджує кількість таких товарів.

У разі коли під час ввезення товарів трубопровідним транспортом покупцем оскаржено ціну товару у порядку, передбаченому зовнішньоекономічним договором (контрактом), оформлення додаткових декларацій здійснюється без надання актів приймання-передачі та рахунків-фактур на підставі копії зовнішньоекономічного договору (контракту), копії остаточного і обов'язкового арбітражного рішення, яке визначає ціну товару, та довідки, наданої перевізником, що підтверджує кількість таких товарів.

Також уточнено, що якщо в рамках процедур митного контролю та оформлення товарів, ввезених на митну територію України, за поданою митною декларацією на бланку єдиного адміністративного документа посадовою особою митного органу відбиралися проби (зразки) товарів, за бажання декларанта або уповноваженої ним особи декларування таких товарів може бути здійснено з використанням тимчасової митної декларації. Випуск таких товарів до одержання результатів відповідних досліджень (аналізу, експертизи) здійснюється митним органом за таких умов:

- товари не підпадають під дію встановлених законодавством заборон та/або обмежень щодо переміщення через митний кордон України відповідно до ч. 21 ст. 356 Митного кодексу;
- усі митні платежі, що можуть підлягати сплаті під час поміщення товарів у митний режим, сплачені за найбільшими ставками з тих, під які може підпадати товар, відповідно до ч. 3 ст. 260 Митного кодексу, без урахування податкових пільг у разі, коли результати досліджень можуть вплинути на застосування таких пільг;
- якщо митним органом не визнано заявленої митної вартості товарів згідно із ч. 3 ст. 54 Кодексу, митному органу надається відповідно до розд. X Митного кодексу забезпечення сплати різниці між сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною декларантом або уповноваженою ним особою, та сумою митних платежів, обчисленою виходячи з найбільшої величини вартості таких товарів, час імпорту яких в Україну збігається з часом імпорту задекларованих товарів або є максимально наближеним до нього, що визначається митним органом на підставі наявних відомостей відповідно до ст. 308 Митного кодексу.

У разі прийняття митним органом рішення про відмову у митному оформленні у зв'язку з неправильним розрахунком суми фінансової гарантії інформація про найбільшу величину вартості таких товарів, час імпорту яких в Україну збігається з часом імпорту задекларованих товарів або є максимально наближеним до нього, для розрахунку такої суми зазначається митним органом у рішенні про відмову у митному оформленні згідно із ст. 256 Митного кодексу.

Мінфін: спрощена процедура реєстрації РРО

19 квітня 2019 року набрав чинності наказ Міністерства фінансів № 64 від 13 лютого 2019 року, яким затверджено:

- Порядок ведення реєстру екземплярів реєстраторів розрахункових операцій;
- Порядок ведення реєстру центрів сервісного обслуговування реєстраторів розрахункових операцій.

Наказом встановлено, що:

- 1) не пізніше двох місяців, наступних за місяцем набрання чинності наказом, ДФС формує реєстр екземплярів реєстраторів розрахункових операцій (далі - Реєстр) та включає до Реєстру всі екземпляри реєстраторів розрахункових операцій, які зареєстровані в органах ДФС і перебувають в експлуатації (крім

тих РРО, що зареєстровані для господарських одиниць чи суб'єктів господарювання із місцезнаходженням на тимчасово окупованих територіях) або перебували в експлуатації на дату набрання чинності наказом, із присвоєнням їм реєстраційних номерів;

2) протягом трьох місяців, наступних за місяцем набрання чинності наказом, виробники (постачальники) подають заяви про включення до Реєстру всіх екземплярів РРО, поставка яких була здійснена до набрання чинності наказом, строк служби яких не сплив та які не включені до Реєстру.

Якщо на момент отримання заяви про включення моделі (модифікації) РРО до Реєстру такий РРО вже включений до Реєстру згідно з пп. 1 п. 2 наказу, заява виробника (постачальника) вважається заявою про внесення змін до Реєстру;

3) протягом трьох місяців, наступних за місяцем набрання чинності наказом, у разі подання заяви до органу ДФС про реєстрацію РРО, який не включений до Реєстру на дату подання такої заяви, суб'єкт господарювання - користувач реєстратора додає до заяви копії документів, які підтверджують факт купівлі або безоплатного отримання реєстратора у власність, іншого документа, що підтверджує право власності або користування, а також копії паспорта (формуляра) РРО та паспорта модема (у разі застосування зовнішнього модема). На підставі зазначених документів орган ДФС включає РРО до Реєстру;

4) включення екземплярів РРО до Реєстру, які були зняті з реєстрації в органах ДФС (шляхом скасування реєстрації) до набрання чинності наказом, які не включені до Реєстру та щодо яких не сплив строк служби, може бути здійснене органом ДФС у загальному порядку, в тому числі на підставі заяви виробника (постачальника) або звернення суб'єкта господарювання - користувача РРО та доданих до неї копій документів, що підтверджують факт купівлі або безоплатного отримання РРО у власність, іншого документа, що підтверджує право власності або користування РРО, а також копії паспорта (формуляра) РРО та паспорта модема (у разі застосування зовнішнього модема);

5) первинне наповнення реєстру центрів сервісного обслуговування РРО інформацією про центри сервісного обслуговування РРО здійснюється на підставі заяв виробників (постачальників) протягом двох місяців після набрання чинності наказом відповідно до вимог Порядку ведення реєстру центрів сервісного обслуговування реєстраторів розрахункових операцій.

Інші сфери

ВРУ: спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень

23 квітня 2019 року був підписаний Закон № 2617-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень" від 22 листопада 2018 року.

Зокрема, Законом передбачено розподілення кримінальних правопорушень на кримінальні проступки та злочини. Останні, у свою чергу, поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі.

Кримінальним проступком є передбачене Кримінальним кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше 3-х тисяч н.м.д.г. або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.

Особа, яка вперше вчинила кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин, крім корупційних кримінальних правопорушень, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона після вчинення кримінального правопорушення щиро покалася, активно сприяла розкриттю кримінального правопорушення і повністю відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду.

Також встановлено кримінальну відповідальність за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Закон набирає чинності з 1 січня 2020 року.

КМУ: порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань на виробництві

Кабінет Міністрів постановою № 337 від 17 квітня 2019 року затвердив Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

Цей Порядок визначає процедуру проведення розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, що сталися з особами, визначеними ч. 1 ст. 35 Закону “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”.

Постановою вдосконалено механізми розслідування та обліку нещасних випадків і аварій на виробництві відповідно до вимог чинного законодавства, а також врегульовано питання розслідування професійних захворювань і отруєнь на виробництві.

Зокрема, спрощена процедура оформлення документів, необхідних для встановлення факторів, що зв’язують нещасний випадок або захворювання з професійною діяльністю, визначення переліку випадків, що підлягають розслідуванню, встановлення терміну давності для розслідування нещасних випадків на виробництві, визначення вимог до санітарно-гігієнічних умов праці, а також функціям і повноваженням Держпраці щодо ведення обліку аварій, нещасних випадків, гострих і хронічних професійних захворювань і отруєнь і причин їх виникнення.

Постанова набирає чинності з 1 липня 2019 року.

КМУ: забезпечення гуртожитками учнів закладів профтехосвіти

Постановою Кабінету Міністрів № 331 від 17 квітня 2019 року затверджено Порядок забезпечення гуртожитками осіб, які здобувають освіту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, яким встановлюється механізм надання жилої площі в гуртожитках закладів професійної (професійно-технічної) освіти, поселення на надану жилу площу, користування нею та виселення з гуртожитків.

У гуртожитку повинні бути забезпечені необхідні умови для проживання, самостійної роботи, відпочинку, побуту, фізичної культури, виховної роботи, у тому числі проживання та навчання осіб з інвалідністю відповідно до Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю. Особі, яка поселилася у гуртожиток, надається ліжко, шафа для одягу, стілець, стіл, постільні речі (матрац, подушка, ковдра, постільна білизна) тощо

При наявності вільних місць адміністрація може поселити в гуртожиток педагогів і їх сім’ї, осіб, які направлені у відрядження до закладу, членів сімей учня і т.п.

Встановлено, що першочергове право на забезпечення жилою площею в гуртожитку мають учні, які належать до таких категорій:

- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа, а також учні, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків;
- особи, які згідно із Законом України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” мають відповідні пільги;
- діти з інвалідністю та особи з інвалідністю I - III групи;
- особи, яким згідно із статтею 44 1 Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” гарантується державна цільова підтримка для здобуття професійної (професійно-технічної) освіти у державних та комунальних закладах освіти;
- особи, яким відповідно до статті 5 Закону України “Про підвищення престижності шахтарської праці” гарантується надання місць у гуртожитках на час навчання;
- особи, яким відповідно до частини дванадцятої статті 7 Закону України “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України” гарантовано надання місць у гуртожитках на час навчання;
- особи з малозабезпечених сімей (за умови отримання відповідної державної допомоги згідно із законодавством);
- особи з багатодітних сімей;
- інші учні, яким згідно із законодавством гарантовано право на надання місць у гуртожитках на час навчання.

НКРЕКП: нові ставки “зеленого тарифу”

Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, № 447 від 29 березня 2019 року, яка набула чинності 20 квітня 2019 року, затверджені нові “зелені” тарифи на електроенергію для приватних домогосподарств.

Так, встановлено “зелений” тариф на електричну енергію для приватних домогосподарств:

- які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання об'єктами електроенергетики, величина встановленої потужності яких не перевищує 30 кВт та які введені в експлуатацію;
- які виробляють електричну енергію з енергії вітру об'єктами електроенергетики, величина встановленої потужності яких не перевищує 30 кВт та які введені в експлуатацію.

КМУ: ведення Електронного реєстру листків непрацездатності

20 квітня 2019 року набрала чинності Постанова Кабінету Міністрів № 328 від 17 квітня 2019 року, якою затверджено Порядок організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього.

Реєстр ведеться Пенсійним фондом з метою забезпечення накопичення, зберігання та використання інформації про видані, продовжені та обліковані листки непрацездатності для реалізації прав застрахованих осіб на отримання допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах, оплату перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, а також для проведення перевірки обґрунтованості видачі та продовження листків непрацездатності.

Ведення Реєстру передбачає:

- оброблення в Реєстрі інформації про листки непрацездатності та інформації, що надходить із джерел, визначених пп. 1 - 4 п. 11 Порядку;
- формування єдиного реєстраційного номера листка непрацездатності;
- пошук відомостей у Реєстрі;
- внесення змін до записів Реєстру, у тому числі про реєстрацію нового листка непрацездатності застрахованої особи, щодо якої обробляється інформація про листок непрацездатності, строк дії якого не закінчився;
- передавання інформації між суб'єктами інформаційного обміну, інформаційну взаємодію їх інформаційно-телекомунікаційних систем;
- формування повідомлень суб'єктам інформаційного обміну, застрахованим особам, страхувальникам;
- надання відомостей з Реєстру застрахованим особам, страхувальникам, особі, яка засвідчує тимчасову непрацездатність, уповноваженій особі, Держпраці;
- використання довідників і класифікаторів державних реєстрів, а також Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10) і Міжнародної класифікації первинної медичної допомоги (ICPC-2-E);
- функціонування порталу послуг для забезпечення доступу до інформації, що обробляється в Реєстрі, отримання відомостей з Реєстру, періодичне оприлюднення інформації з Реєстру.

НБУ: банками будуть виявлятися “компанії-оболонки”

Національний банк постановою № 58 від 2 квітня 2019 року затвердив зміни до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу.

Постанова введено поняття “компанія-оболонка” (в міжнародній практиці – “shell company”), під якою розуміється юридична - юрособа-нерезидент, яка не здійснює фактичної господарської діяльності в країні реєстрації (відсутні достатні активи та/або працівники для здійснення відповідного виду господарської діяльності) та/або структура власності якої не дозволяє встановити реальних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів).

При цьому Положення доповнено нормами, якими визначено, що банк із метою недопущення використання своїх послуг для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом в Україні та за її межами з використанням компаній-оболонки, та підтвердження того, що юрособа - нерезидент не є компанією-оболонкою, зобов'язаний із урахуванням ризик-орієнтованих підходів проаналізувати документи та/або інформацію:

- що роз'яснюють(є) суть господарської діяльності юрособи - нерезидента;

- про фінансову звітність, що підтверджена незалежним зовнішнім аудитом, яка розкриває суть та зміст фінансових операцій, що здійснюються клієнтом - юрособою - нерезидентом, та дозволяє встановити відповідність прибутку (доходу)/обороту його господарській діяльності;
- що підтверджують(є) фактичний рух товарів, надання послуг, виконання робіт під час здійснення господарської діяльності;
- що підтверджують(є) ведення господарської діяльності основними контрагентами юрособи - нерезидента;
- що підтверджують(є) сплату податку на прибуток (доходи) юрособою - нерезидентом;
- що підтверджують(є) найм юрособою - нерезидентом осіб на умовах трудового договору (договору про найм персоналу або договору про надання послуг аутсорсингу), до посадових обов'язків яких належить організація та забезпечення здійснення господарської діяльності, з урахуванням відповідності таких обов'язків виду діяльності юрособи - нерезидента, обсягам його фінансових операцій;
- що підтверджують(є) наявність виробничих/офісних приміщень, інших активів, достатніх для ведення юрособою - нерезидентом відповідного виду господарської діяльності (правовстановлюючий документ або договір оренди приміщення/устаткування).

Зазначений перелік документів/інформації не є вичерпним. Банк має право самостійно, з урахуванням ризик-орієнтованих підходів, визначити обсяг та перелік необхідних документів/інформації, які є достатніми для підтвердження того, що юрособа - нерезидент не є компанією-оболонкою.

Вимоги нових норм не поширюються на юросіб - нерезидентів, які є холдинговими компаніями або їх корпоративними підприємствами, за умови, що структура власності холдингової компанії є прозорою та дозволяє визначити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), та господарська діяльність такої юрособи дає можливість повного розуміння її характеру.

Банк за результатами здійсненого аналізу вищезгаданих документів та/або інформації та підтвердження того, що юрособа - нерезидент є компанією-оболонкою, а також у випадку, якщо юрособа - нерезидент відмовила банку в наданні необхідних для аналізу документів/інформації, або у разі, якщо наданих документів недостатньо для проведення відповідного аналізу, встановлює такій юрособі - нерезиденту неприйнятно високий ризик та діє відповідно до вимог ст. 10 Закону "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

Банк стосовно клієнтів, які є контрагентами клієнта банку - юрособи - нерезидента, щодо якої відсутнє підтвердження, що вона не є компанією-оболонкою, вживає заходи, визначені в п. 60 розд. V Положення.

Постанова набрала чинності 4 квітня 2019 року

НБУ: банки зобов'язані повідомляти про відкриття або закриття рахунків боржників

Національний банк постановою № 60 від 18 квітня 2019 року затвердив Положення про порядок надання банками інформації про відкриття/закриття рахунків фізичних осіб, унесених до Єдиного реєстру боржників, до органів державної виконавчої служби або приватних виконавців.

Банк зобов'язаний:

- у день відкриття або закриття рахунків фізособам перевірити наявність інформації про внесення відомостей про цих фізосіб до Єдиного реєстру боржників;
- у разі наявності в реєстрі інформації про фізособу-боржника в день відкриття/закриття рахунку надіслати органу державної виконавчої служби або приватному виконавцю повідомлення про відкриття/закриття рахунку такою особою.

Банк перевіряє наявність інформації про внесення відомостей про фізсіб до Єдиного реєстру боржників шляхом формування запиту до Єдиного реєстру боржників в електронному вигляді та отримує на кожний запит квитанцію-відповідь про наявність/відсутність відповідної інформації в Єдиному реєстрі боржників.

Повідомлення (у паперовому/електронному вигляді), яке банк надсилає виконавцю, має містити всі обов'язкові реквізити, зазначені у формі, наведеній в додатку до Положення.

Електронна форма повідомлення, крім обов'язкових реквізитів, може містити додаткові технологічні реквізити, які не належать до інформації про відкриття/закриття рахунків фізосіб-боржників, в обсязі, необхідному для організації інформаційної взаємодії в електронному вигляді.

Повідомлення в паперовому вигляді до запровадження електронного сервісу інформаційної взаємодії за підписом уповноваженої особи банку надається виконавцю під підпис або надсилається поштою з повідомленням про вручення не пізніше робочого дня, наступного за днем відкриття/закриття рахунку.

Після запровадження електронного сервісу інформаційної взаємодії у разі наявності технічних підстав, що унеможливають взаємодію між банком та виконавцем в електронному вигляді, повідомлення подається в паперовому вигляді.

Постанова набрала чинності 19 квітня 2019 року.

НБУ: змінено порядок проведення перевірок з питань дотримання роботи платіжних систем

Постановою Національного банку № 6 від 18 квітня 2019 року внесено зміни до порядку проведення перевірок щодо дотримання об'єктами нагляду (оверсайта) вимог законодавства України з питань діяльності платіжних систем в Україні.

Відтепер Національний банк зобов'язаний направити повідомлення разом з програмою перевірки не пізніше 20 днів до початку такої перевірки. Раніше цей термін становив 10 днів, яких часто було недостатньо для належної підготовки та усунення порушень.

Крім того, змінами визначено, що керівник об'єкта перевірки – це особа, яка відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань є керівником об'єкта перевірки (у разі відсутності - особа, яка виконує його обов'язки).

НБУ: зміни до Інструкції про ведення касових операцій

Національний банк постановою № 62 від 18 квітня 2019 року затвердив зміни до Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні.

Серед іншого, змінами передбачено, що банк має вживати заходів для вивчення клієнтів-суб'єктів господарювання, які отримують у банку готівку для подальшого здійснення готівкових розрахунків, щоб спростувати або підтвердити підозри щодо здійснення клієнтом фінансових операцій з ознаками фіктивності. Зокрема, з урахуванням ризик-орієнтованого підходу банк має отримувати від клієнта підтвердні документи, на підставі яких здійснюються готівкові розрахунки. Такими документами можуть бути: закупівельний акт; закупівельна відомість; податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, кредитний договір; договір поставки; договір транспортування; договір зберігання.

Також унормовано застосування електронного підпису та електронної печатки у банківській системі України під час здійснення касових операцій відповідно до вимог законодавства (зокрема, Закону "Про електронні довірчі послуги").

Крім цього, удосконалено окремі норми організації касової роботи банків, зокрема, щодо роботи банків з сумнівними стосовно справжності та платіжності банкнотами.

Постанова набирає чинності з 3 червня 2019 року.

Судові новини

ВСУ: прийнято Кодекс з процедур банкрутства

Президентом підписав Кодекс України з процедур банкрутства № 2597-VIII від 18 жовтня 2018 року.

Цей Кодекс встановлює умови та порядок відновлення платоспроможності боржника – юридичної особи або визнання його банкрутом з метою задоволення вимог кредиторів, а також відновлення платоспроможності фізичної особи.

Кодекс викладено у чотирьох книгах:

- 1) Книга перша. Загальна частина;

- 2) Книга друга. Арбітражний керуючий;
- 3) Книга третя. Банкрутство юридичних осіб;
- 4) Книга четверта. Відновлення платоспроможності фізичної особи.

Кодекс набрав чинності 21 квітня 2019 року у зв'язку з його опублікуванням в газеті “Голос України” від 20.04.2019 № 77 та вводиться в дію через 6 місяців з дня набрання ним чинності, а саме з 21 жовтня 2019 року.

Положення, що визначають створення електронної торгової системи та авторизації електронних майданчиків, вводяться в дію через 3 місяці з дня набрання чинності Кодексом, а саме з 21 липня 2019 року.

Мін'юст: змінено порядок допуску до професії приватного виконавця

Мін'юст наказом від 12 квітня 2019 року № 1191/5 вніс зміни до Порядку допуску до професії приватного виконавця.

Зокрема, уточнено, що стажування особи в органі державної виконавчої служби забезпечується Головними територіальними управліннями юстиції Мін'юсту України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі.

Стажування особи у приватного виконавця забезпечується Радою приватних виконавців регіону, а у разі, якщо у виконавчому окрузі Раду приватних виконавців регіону не сформовано, - Радою приватних виконавців України. Також передбачено, що стажування у приватного виконавця можуть проходити одночасно не більше 3-х осіб.

Крім цього, внесено зміни до Положення про Дисциплінарну комісію приватних виконавців та Положення про Кваліфікаційну комісію приватних виконавців.

Наказ зареєстровано в Міністерстві юстиції 16 квітня 2019 р.

ОАС м. Києва: відкликано лист ДФС про критерії ризиковості платника податку

Окружний адміністративний суд м. Києва рішенням по справі № 640/1240/19 було ухвалено 26 квітня 2019 року зобов'язав Державну фіскальну службу України відкликати лист від 5 листопада 2018 року № 4065/99-99-07-05-04-18 “Критерії ризиковості платника податків”, як такий що не підлягає виконанню.

Суд вирішив, що критерії ризиковості платника податку не підлягають виконанню, оскільки всупереч законодавству вони не затверджені нормативним актом ДФС та не погоджені Міністерством фінансів України.

Разом з тим, критерії ризиковості платника податку мають ознаки регуляторного акта, оскільки встановлюють норми права, передбачають неодноразове їх застосування щодо невизначеного кола осіб та здійснюють безпосередній вплив на господарську діяльність суб'єктів господарювання, так як спрямовані на правове регулювання відносин щодо визначення платників податків, які відповідають критеріям ризиковості, що є підставою для зупинення реєстрації податкових накладних, сформованих таким платником податків.

Органи виконавчої влади мають дотримуватися регуляторних процедур при ухваленні таких актів. У разі порушення зазначених вимог нормативно-правові акти вважаються такими, що не набрали чинності, і не можуть бути застосовані.

“Критерії ризиковості платника податку не були зареєстровані у Міністерстві юстиції України (протилежного відповідачем суду не доведено), а відтак вважаються такими, що не набрали чинності, і не можуть бути застосовані”, - зазначено в рішенні суду.

Нагадаємо, раніше Верховний Суд вирішив, що лист ДФС України від 21 березня 2018 року №959/99-99-07-18 (який також містить критерії ризиковості) не є джерелом права і не може бути підставою для зупинення реєстрації податкових накладних.

ВСУ: юрисдикція позовів, що стосуються процесу укладання договорів оренди земельних ділянок

3 квітня 2019 року Велика Палата Верховного Суду під час розгляду справи № 727/1002/17 зробила висновок, що спір, предметом якого є перевірка правильності формування волі однієї зі сторін стосовно розпорядження землею та передачі відповідних прав щодо неї, має вирішуватись за правилами Господарського процесуального кодексу.

Відповідно до справи, позивач звернувся до адміністративного суду із позовом, у якому просив визнати протиправними дії міської ради щодо прийняття окремих пунктів рішення щодо надання земельних ділянок в оренду та поновлення договорів оренди землі, а також просив скасувати зазначені пункти.

Суди першої та апеляційної інстанції заявлені позовні вимоги задовольнили, однак міська рада оскаржила відповідні рішення, посилаючись на порушення правил визначення предметної юрисдикції. На думку відповідача, цю справу не належить розглядати в порядку адміністративного судочинства, оскільки оскаржувані пункти рішення міськради стосуються процесу укладання договорів оренди земельних ділянок та їх умов.

За приписами пункту 1 частини першої статті 20 Господарського процесуального кодексу господарські суди розглядають справи у спорах, що виникають у зв'язку із здійсненням господарської діяльності. До них відносяться спори, що виникають при укладанні, зміні, розірванні і виконанні правочинів у господарській діяльності. Виняток складають правочини, стороною яких є фізична особа, яка не є підприємцем, а також спори щодо правочинів, укладених для забезпечення виконання зобов'язання, сторонами якого є юридичні особи та (або) фізичні особи - підприємці.

Суди попередніх інстанцій залишили поза увагою те, що у відносинах, які склалися між сторонами, відповідач як власник землі вільний у виборі суб'єкта щодо надання йому права оренди земельної ділянки в порядку, встановленому законом. При цьому він не здійснював владних управлінських функцій.

З огляду на зміст позовних вимог, характер спірних правовідносин, обставини, встановлені судами попередніх інстанцій, та враховуючи суб'єктний склад учасників справи, Велика Палата Верховного Суду вважає, що цей спір має вирішуватися в порядку господарського судочинства.

Юридична компанія «Профіт-Лекс»

м. Харків, вул. Конєва, 4

тел. (057) 755 70 59

info@profit-lex.com.ua

www.profit-lex.com.ua